

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

2024-2025

1. Identificació del mòdul

1.1. Dades del mòdul

Cicle Formatiu de Grau Superior d'Il·lustració (LOE)
MÒDUL MEI02-HISTÒRIA DE LA IL·LUSTRACIÓ

Curs	Període	Hores setmanals	Nombre de crèdits ECTS
Primer	Anual	2	4

Horari: Dimarts de 16:50 a 19:10 a l'aula 24

Professora responsable: Maria Antònia Bibiloni Covas
Correu electrònic: mari.bibiloni@escoladisseny.com
Horari de tutories: Dilluns de 18:15 a 19:10 (demanar cita).

Coordinador de la família professional de Comunicació Gràfica i Audiovisual: Florentino Flórez
fflorez@escoladisseny.com

1.2. Contextualització del mòdul dins el pla d'estudis

El mòdul Història de la Il·lustració pertany al primer curs del cicle formatiu, i cerca donar a l'alumnat els coneixements adequats pel que fa a la il·lustració al llarg de la història, des dels temps prehistòrics a l'actualitat.

1.3. Requisits per cursar el mòdul:

Sense requisits

2. Normativa de referència

Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general de les ensenyances professionals d'arts plàstiques i disseny (BOE 25/05/2007)

Decret 15/2019, de 15 de març, pel qual s'estableixen els currículums, en l'àmbit de les Illes Balears, dels cicles formatius de grau mitjà de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès i de grau superior corresponents als títols de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia, de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració i de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Còmic, pertanyents tots a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, i es regulen l'avaluació i les proves d'accés dels estudis professionals d'arts plàstiques i disseny (BOIB 035, 16 març 2019)

Decret 34/2019, de 10 de maig, pel qual es regula l'avaluació i promoció de les ensenyances de formació professional (BOIB 64, 11 de maig de 2019).

3. Objectius d'aprenentatge del mòdul

- Comprendre i analitzar el llenguatge visual de la il·lustració** i les seves particularitats, relacionant-lo amb altres formes de comunicació gràfica i visual.
- Conèixer l'evolució històrica, tècnica i formal de la il·lustració** i altres manifestacions gràfiques, identificant els autors, obres i moviments més representatius de cada època.
- Valorar críticament la il·lustració** en la seva dimensió artística, comunicativa i expressiva, tant en el context històric com contemporani.
- Aplicar una perspectiva crítica a l'anàlisi d'obres d'il·lustració**, tenint en compte els aspectes tècnics, formals i la seva relació amb el context històric, social i cultural.
- Fomentar la creativitat i la reflexió crítica sobre la producció il·lustrativa actual**, valorant les tendències, els autors contemporanis i els mitjans tecnològics emergents.

4. Continguts temàtics del mòdul (distribuïts en unitats d'aprenentatge)

- Concepte i manifestacions de la comunicació gràfica:** Característiques i evolució de la il·lustració com a mitjà de comunicació visual. Relació amb la fotografia, el còmic i altres formes visuals.

2. **Evolució històrica i tècnica de la il·lustració:** Anàlisi de les diferents èpoques i moviments històrics en relació amb la il·lustració. Autors i obres rellevants, així com la influència de la impressió i els mitjans de reproducció gràfica.
3. **Relació de la il·lustració amb els mitjans de comunicació i la tecnologia:** Com la il·lustració ha evolucionat amb els avenços tecnològics i els nous mitjans, com ara el cartellisme, la publicitat i el cinema.
4. **La il·lustració contemporània:** Anàlisi de tendències, gèneres i autors actuals. Relació amb les noves tecnologies i la producció digital.
5. **Aplicació crítica de la il·lustració:** Reflexió sobre l'impacte cultural i social de la il·lustració al llarg del temps, amb especial atenció a les obres contemporànies i els nous formats.

4.1. Continguts temàtics

UD 1. Antecedents

Aquesta unitat tracta els orígens de la imatge gràfica, des de la prehistòria fins a l'època medieval, analitzant les primeres manifestacions artístiques a Europa, Índia, Xina i Amèrica. També s'explora l'evolució de la il·lustració a Europa durant els segles XV-XVII.

UD 2. La seriació de la imatge

Es treballa l'aparició de la impremta i el seu impacte en la il·lustració, centrant-se en la transició al llibre imprès, la il·lustració botànica i anatòmica, i la caricatura a la premsa europea dels segles XVII-XIX.

UD 3. El cas japonès

S'estudia la il·lustració japonesa a través de les imatges del món flotant i els llibres a Edo, i la seva influència a Europa durant els segles XIX i XX, destacant els intercanvis culturals.

UD 4. L'Edat d'Or de la il·lustració (1880-1930)

Aquesta unitat se centra en l'evolució de la il·lustració durant la seva Edat d'Or, amb especial èmfasi en la il·lustració de llibres, revistes i cartells als Estats Units i Europa.

UD 5. La influència de les Avantguardes en el cartell modern

S'analitza la influència de les avantguardes artístiques (futurisme, constructivisme, De Stijl, dadaisme) en el cartellisme i la publicitat moderna.

UD 6. Els nous llenguatges de la cultura de masses

Es revisa la il·lustració al servei de nous productes i mitjans de comunicació, amb èmfasi en els cartells polítics, les revistes, i les narratives gràfiques com el còmic.

UD 7. La il·lustració després de la II Guerra Mundial

S'analitza l'impacte del cinema en el cartellisme, la influència de l'art abstracte i el sorgiment de l'art de protesta, el rock i la cultura underground en la il·lustració.

UD 8. El llibre il·lustrat infantil modern

Aquesta unitat explora l'evolució del llibre il·lustrat infantil, amb un enfocament en el regionalisme, la identitat i la influència de la postmodernitat en les obres actuals.

UD 9. La revolució digital i el canvi de segle

Es treballa la diversificació estètica i els nous mitjans tecnològics en la il·lustració contemporània, amb especial atenció a la il·lustració editorial i el disseny en els jocs.

UD 10. Panorama actual

Es fa una revisió de les tendències actuals en la il·lustració a nivell mundial, explorant els nous formats i plataformes digitals en l'àmbit il·lustratiu.

4.2. Distribució temporal

Una sessió de dues hores a la setmana.

Mes	Dia	Unitat didàctica	Activitats d'aprenentatge	Procediments i tècniques d'avaluació
Octubre	1	UD01	Explicació del contingut i presa d'apunts sobre els conceptes principals.	Avaluació individualitzada dels apunts i dels mapes conceptuals per mitjà de rúbriques específiques.
	8		Realització d'un mapa conceptual a partir de dels apunts agafats a classe.	
	15	UD02	Explicació del contingut i presa d'apunts sobre la impremta i el llibre imprès.	Avaluació de la comprensió mitjançant la qualitat dels apunts. Avaluació individual del comentari d'imatge mitjançant rúbrica.
	22		Realització d'un comentari d'imatge d'una il·lustració botànica o anatòmica.	

	29		Explicació del context històric i anàlisi d'imatges de caricatures. Prendre apunts. Realització d'un comentari de text sobre un document de crítica social.	Avaluació de la participació i la presa d'apunts. Avaluació individual del comentari de text mitjançant rúbrica.
Novembre	5			
	12	UD03	Explicació del contingut i presa d'apunts.	Avaluació de la comprensió mitjançant la qualitat dels apunts i la participació activa a classe.
	19			
	26		Repàs breu i realització de l'examen parcial (1:30 h).	Examen escrit que cobreix les tres primeres unitats.
Desembre	3	UD04	Explicació del contingut i presa d'apunts sobre la il·lustració de revistes, de llibres i sobre el cartellisme. Creació d'un cartell o d'una il·lustració inspirada en els estils de l'Edat d'Or. Comentari i justificació de l'obra artística.	Avaluació de la comprensió mitjançant la qualitat dels apunts. Avaluació de l'activitat creativa i del seu comentari i justificació per mitjà d'una rúbrica.
	10			
	17			
Gener	14	UD05	Explicació general de les avantguardes i presa d'apunts. Formació dels grups per treballar en els moviments avantguardistes: investigació i preparació de les presentacions.	Avaluació individualitzada dels apunts. Avaluació de la participació i organització del treball en grup. Avaluació de la part escrita del treball mitjançant una rúbrica (nota grupal valorant una prèvia coavaluació)
	21			
	28			
Febrer	4		Exposicions orals en grup sobre cada moviment avantguardista.	Avaluació per mitjà d'una rúbrica mixta (grupal i individual) a partir de les presentacions i de les exposicions orals. Avaluació de seguiment.
	11	UD06	Explicació del contingut i presa d'apunts.	Avaluació de la comprensió mitjançant la qualitat dels apunts i la participació activa a classe.
	18			
	25		Repàs breu i realització de l'examen parcial (1:30 h).	Examen escrit que cobreix les unitats 4, 5 i 6.
Març	4	UD 07	Explicació sobre la influència del cinema i la cultura de masses en la il·lustració. Presa d'apunts. Creació d'una pàgina de còmic o d'una il·lustració inspirada en el pop art.	Avaluació de la participació i qualitat dels apunts. Avaluació del projecte creatiu i del seu anàlisi i justificació mitjançant una rúbrica.
	11			
	18			
Abril	25	UD08	Explicació sobre els principals conceptes de la il·lustració infantil moderna. Presa d'apunts. Adaptació del treball anterior per crear una il·lustració infantil.	Avaluació de la qualitat dels apunts i de la participació activa a classe. Avaluació de l'activitat creativa i de la seva justificació amb una rúbrica.
	1			
	8	UD09 i UD10	Explicació teòrica sobre la revolució digital en la il·lustració i el món del videojoc. Presa d'apunts. Explicació de les directrius del treball final: creació d'una obra digital i reflexió crítica. Feina autònoma en els treballs finals. Presentació dels treballs i debat integratiu de les reflexions crítiques.	Avaluació de la participació i qualitat dels apunts. Supervisió inicial del projecte. Avaluació del procés de creació i seguiment del projecte. Avaluació final del treball amb rúbrica.
	15			
Maig	29			
	6			
	13			
	20			
Juny	27			
		Exàmens setmana ordinària:		
		- Avaluació contínua: examen de les unitats 7, 8, 9 i 10. - Avaluació única: examen de tot el curs i lliurament de totes les tasques que s'han anat fent.		
Juny		Revisió		
		Exàmens extraordinaris i lliurament de totes les tasques del curs.		

5.1. Bibliografia bàsica

DOYLE, S; GROVE, J. History of illustration. Fairchild Books, 2019.
MARTÍNEZ MORO, La ilustración como categoría. Una teoría unificada sobre arte y conocimiento, Trea, Gijón, 2004
MALE, Allan. Illustration: A Theoretical and Contextual Perspective. Bloomsbury Visual Arts, 2017.
ZEEGEN, L. ROBERTS, C. 50 años de ilustración. Lunwerg Editores, 2014

Bibliografia específica

BRAZEL, Dereck, Understanding illustration. Bloomsbury Visual Arts, 2014.
KOTHENSCHULTE, Daniel. *Los Archivos de Walt Disney: sus películas de animación*. Taschen, 2020.
LACK, Hans Walter. *A Garden Eden: Masterpieces of Botanical Illustration*. Taschen, 2016.
MALE, Allan, *Illustration: Meeting the Brief*. 2014.
MENGENS, Jeff. *101 Great Illustrators from the Golden Age, 1890-1925*. Dover publications, 2017.
PIE BOOKS. *ASIAN ILLUSTRATION 26 ASIAN ILLUSTRATORS: 46 Asian Illustrators with Distinctively Sensitive and Expressive Styles*, 2021
SALISBURY, Martin, *100 joyas de la literatura infantil ilustrada*, Blume, Madrid, 2015
SALISBURY, Martin i STYLES, Morag, *El arte de ilustrar libros infantiles. Concepto y práctica de la narración visual*, Blume, Barcelona, 2012
WILLMANN, Rainer, *Ernst Haeckel*. Taschen, 2020.

Històries generals

DORMER, P., El diseño desde 1945. Barcelona, Ediciones Destino, 1993
EGUIZÁBAL MAZA, R., Historia de la publicidad. Madrid, Editorial Eresma/Celeste, 1998
GODOY, CH., Historia de la publicidad. A Coruña, Netbiblo, 2007
HOLLIS, Richard, El diseño gráfico: una historia abreviada. Barcelona, Destino, 2000 (*)
GUBERN, Román, La mirada opulenta. Barcelona, Gustavo Gili, 1987
GUBERN, Román, Medios icónicos de masas. Madrid, Historia 16, 1997
MEGGS, Ph. B., Historia del diseño gráfico. Barcelona, Editorial RM, 2009.(*)
MÜLLER-BROCKMANN, J., Historia de la comunicación visual. Barcelona, Editorial Gustavo Gili, 1988.
PEVSNER, Nikolaus. Pioneros del diseño moderno de William Morris a Walter Gropius. Buenos Aires, Ediciones Infinito, 1972.
POYNOR, Rick, No más normas. Diseño gráfico posmoderno. México, Ed. Gustavo Gili, 2002
RÀFOLS, R.; COLOMER, A., Diseño audiovisual. Barcelona, Gustavo Gili, 2003
RAMÍREZ, J.A., Medios de masas e Historia del Arte. Madrid, Editorial Cátedra, 1976. (*)
ROYO, Javier, Diseño digital. Barcelona, Paidós Diseño, 2004
SATUÉ, Enric, El diseño gráfico: desde los orígenes hasta nuestros días. Madrid, Alianza Editorial, 1988 (*)
SATUÉ, Enric. El diseño gráfico en España. Historia de una forma comunicativa nueva. Madrid, Alianza Editorial, 1997
SEDDON, T., El Diseño Gráfico en el siglo XX. Barcelona, Promopress, 2015 (*)
ZEEGEN, L.; ROBERTS, C., 50 años de ilustración. Barcelona, Lunwerg, 2014 (*)

Cartell

BARNICOAT, J.. Los carteles. Su historia y lenguaje. Barcelona, Editorial Gustavo Gili, 1976 (*)
DE ANDRÉS, J. Carteles de la guerra civil española. Tikal-Susaeta, 2010.
ENEL, F., El cartel, Lenguajes, funciones, retórica. Valencia, Fernando Torres, 1974 (*)
FOSTER, J.. Carteles Nuevos diseñadores, Barcelona, Gustavo Gili, 2006
GIRALT-MIRACLE, D., Historia social y cultural del cartel. Madrid, Dirección General del Patrimonio Artístico del Min. de Cultura, 1981
GRIMAU, C., El cartel republicano en la Guerra Civil. Madrid, cátedra, 1979
HUTCHINSON, H., The poster:: An illustrated history from 1860. Londres, 1968
METZL, E., The poster, its history and its Art. Nova York, Watson-Guipill Publications, 1963
MIRAVITLLES, J.; TERMES, J.; FONTSERÉ, C., Carteles de la República y de la Guerra Civil. Barcelona, Centre d'Estudis d'Història Contemporània/La Gaya Ciencia, 1978
MOLES, A., El afiche en la sociedad urbana. Buenos Aires, Paidós, 1976
VELASCO, C. SUAUA, A. Carteles del siglo XX. Susaeta, 2019.

5.3. Altres recursos

Materials online i power points de la professora, *Classroom* amb altres materials com els textos o les imatges per fer les activitats.

6. Metodologia docent

6.1 Estratègies generals metodològiques

La metodologia serà activa i pràctica, centrada en la participació de l'alumnat i en la interacció contínua. S'afavorirà la dinàmica participativa i oberta, on cada estudiant pugui contribuir amb les seves pròpies idees i experiències prèvies, relacionades amb el món visual. El procés d'aprenentatge es personalitzarà, tenint en compte el ritme i necessitats individuals, fomentant l'autonomia de l'alumne i la seva capacitat d'anàlisi crítica.

Les activitats seran combinades entre sessions presencials i tasques no presencials, distribuint la feina de manera equilibrada entre treball individual i en grup. S'utilitzaran eines digitals i recursos visuals per garantir la comprensió de l'evolució històrica de la il·lustració i la seva aplicació en projectes creatius i d'anàlisi.

6.2 Organització i tipus d'activitats d'aprenentatge

Els continguts es distribuïran al llarg del curs, permetent a l'alumnat adquirir i aplicar progressivament els conceptes treballats. En cada unitat didàctica, es farà una introducció teòrica, seguida de comentaris d'imatges i anàlisi crítica de diferents estils i tècniques il·lustratives. També es

durant a terme activitats creatives, com la creació d'obres digitals, cartells i projectes visuals, que permetran als alumnes aplicar els coneixements apresos de manera pràctica.

Les activitats no presencials inclouran la recerca d'informació, la realització de projectes visuals, i la preparació de presentacions orals, treballs escrits o reflexions crítiques sobre els temes tractats. Es donarà especial èmfasi a l'ús responsable de les noves tecnologies com a eines de creació i anàlisi.

6.3. Instal·lacions del centre i material

Ordinador i projector. Pissarra digital Presentacions en Power Point .Fotocòpies. En algunes activitats es demanarà a l'alumnat que porti material concret: rotuladors, material de dibuix...

6.4. Activitats interdisciplinàries

Des de l'assignatura col·laborarem amb les altres activitats que es desenvolupin al centre quan estiguin relacionades amb l'assignatura o així es demani des d'altres mòduls.

6.5. Activitats complementàries i extraescolars

Possibles visites a exposicions i/o museus relacionades amb els continguts del mòdul.

Conferències sobre diferents aspectes de la il·lustració (col·leccionisme, documentació, associacions d'il·lustradors, ...)

Les activitats complementàries es desenvoluparan d'acord amb les necessitats acadèmiques de l'assignatura i/o el calendari de les institucions públiques i privades que les organitzen (si escau).

6.6. Atenció a la diversitat

La *Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació* (Títol II, equitat en l'educació) tracta de l'atenció educativa diferent de l'ordinària:

Necessitat Específica de Suport Educatiu (ANESE), una categoria única que inclou l'alumnat amb Necessitats Educatives Especials (NEE), l'alumnat amb Dificultat Específiques d'Aprenentatge (DEA), l'alumnat amb Altes Capacitats (AC), l'alumnat d'Incorporació Tardana (IT), i l'alumnat amb Condicions Personals o d'Història Escolar (CP/HE), però en principi per l'ensenyament obligatori.

Per altra banda, la normativa autonòmica que regula els ensenyaments artístics professionals d'arts plàstiques i disseny no preveu l'**atenció a la diversitat** ni les **adaptacions curriculars individuals** (ACI) a l'aula, tan sols l'article 13.2 del *Real Decreto 596/2007* estatal estableix que:

"Els centres que imparteixin ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny desenvoluparan i completaran els currículums establerts per l'Administració educativa corresponent, mitjançant la posada en pràctica del seu projecte educatiu i la implementació de programacions didàctiques que prenguin en consideració les característiques del context social i cultural, les necessitats de l'alumnat, amb especial atenció als que presentin una discapacitat, i les possibilitats formatives de l'entorn".

Aquestes mesures administratives, que recorda la disposició addicional 1ª del *Real Decreto 596/2007* estatal, es centren principalment en facilitar a l'alumnat els mitjans i recursos que siguin necessaris per accedir als ensenyaments artístics professionals d'arts plàstiques i disseny i cursar-los.

- Accés als estudis (article 17.1 del *Real Decreto 596/2007* estatal).
- Convocatòria extraordinària (article 19.5 del *Real Decreto 596/2007* estatal).
- Expedient acadèmic (article 20.2 del *Real Decreto 596/2007* estatal).

En aquest context, sempre hem intentat donar a l'alumnat un **tracte individualitzat i personalitzat**, raó per la qual pensem que no és necessari adoptar mesures especials per atendre l'alumnat amb problemes d'aprenentatge i altres necessitats educatives específiques, en un sentit (discapacitat psíquica, sensorial o motora, trastorns greus de conducta) o en un altre (superdotació, sobredotació). No obstant això, demanem l'alumnat una adreça de correu electrònic per estar en contacte, enviar i rebre exercicis, atendre consultes puntuals, i poder donar una millor atenció personalitzada, aquesta vegada en línia.

En tot cas, en tractar-se d'ensenyaments artístics professionals de lliure elecció, entenem que no es poden fer **adaptacions curriculars significatives**, en el sentit d'adequar els objectius educatius, eliminar o incloure determinats continguts essencials, i modificar els criteris d'avaluació.

Per contra, entenem que sí són possibles les **adaptacions curriculars no significatives** (modificacions dels elements del currículum que no afecten a l'assoliment dels objectius d'aprenentatge) i les **adaptacions d'accés al currículum** (elements organitzatius, recursos de tot tipus i optimització d'aquests), en el marc del *Decret 39/2011, de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics* a les Illes Balears.

De fet, l'article 20.2 (documents bàsics d'avaluació i mobilitat dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny) del *Real Decreto 596/2007* estatal explica que les mesures d'adaptació curricular han de constar a l'expedient acadèmic de l'estudiant (si escau). Per altra banda, no s'ha de confondre l'**adaptació curricular no significativa** de la qual parlem amb l'adaptació a la que fa referència l'article 21 del *Real Decreto 596/2007* estatal està referida a l'**adaptació per trasllat d'expedient acadèmic** a un centre d'altra administració educativa.

En cas de detectar-se necessitats educatives específiques entre l'alumnat, es podran implementar **adaptacions metodològiques no significatives**, com ara oferir materials complementaris adaptats (ex. simplificació del llenguatge visual o recursos addicionals), ampliació de temps per a la realització de tasques, o l'ús de formats d'avaluació alternatius que facilitin l'accés al contingut. Aquestes mesures es prendran tenint en compte les característiques de cada estudiant, garantint així la seva participació activa i el desenvolupament òptim en l'aprenentatge dels continguts del mòdul.

7. Criteris, procediments i instruments d'avaluació i qualificació

7.1 Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. **Anализar i interpretar críticament les manifestacions gràfiques i il·lustratives** en relació amb el seu context historicoartístic, tècnic, expressiu i comunicatiu.
2. **Identificar i contextualitzar els autors, les obres i els estils més rellevants** dins de l'evolució de la il·lustració, establint connexions entre diferents èpoques i moviments.
3. **Aplicar correctament la terminologia específica de la il·lustració** en la seva expressió oral i escrita, demostrant un domini del llenguatge tècnic.
4. **Argumentar amb rigor les valoracions crítiques** sobre obres il·lustratives històriques i contemporànies, integrant els coneixements apresos.
5. **Crear projectes visuals o escrits** que reflecteixin una comprensió profunda dels estils i tècniques treballats, i aplicar-los a projectes creatius que integrin l'estètica i el context cultural de l'època estudiada.
6. **Participar activament i de manera col·laborativa** en les dinàmiques de grup, demostrant iniciativa i capacitat per desenvolupar projectes visuals o teòrics en equip.
7. **Fer ús creatiu i responsable de les noves tecnologies** en la recerca, creació i difusió de projectes visuals i anàlisis crítics relacionats amb la il·lustració.

7.2 Procediments i instruments d'avaluació

Els procediments d'avaluació es basaran en una avaluació contínua, valorant el progrés individual de l'alumnat al llarg del curs. Els procediments inclouen:

- **Observació continuada** de la participació de l'alumnat en les activitats de classe, tant en les dinàmiques grupals com individuals. Es valorarà la capacitat de treball en equip, la iniciativa i la implicació en les tasques pràctiques i teòriques.
- **Valoració de les produccions** visuals de l'alumnat, tant en treballs individuals com grupals, com la creació de cartells, projectes visuals digitals, mapes conceptuals i altres obres creatives relacionades amb els estils d'il·lustració estudiats.
- **Avaluació de la capacitat d'anàlisi crítica** mitjançant comentaris d'imatges, textos o presentacions orals, on es valorarà la comprensió dels conceptes, la capacitat argumentativa i l'ús adequat de la terminologia.
- **Proves d'avaluació parcial i final**, amb preguntes de resposta oberta, anàlisi d'imatges o comparacions entre obres, que permetran valorar la comprensió general dels continguts teòrics i pràctics.

Instruments d'avaluació:

- **Rúbriques específiques** per a cada tipus de producció visual, projecte creatiu o activitat teòrica, que valoraran tant els aspectes tècnics com la capacitat crítica i creativa.
- **Graelles d'observació per a la participació a classe**, especialment en activitats grupals i presentacions, per garantir un seguiment continu del progrés de l'alumnat en les activitats pràctiques.

7.3 Procediments i tècniques d'avaluació i criteris de qualificació o ponderació (ordinària, anual/febrer/juny)

Avaluació contínua

Per a l'alumnat que compleixi amb els criteris de l'avaluació contínua, la qualificació es dividirà de la següent manera:

Aspectes a avaluar	Ponderació (%)
Treballs i exercicis: Inclou projectes, activitats pràctiques, exercicis a classe i altres tasques individuals o grupals.	60%
Exàmens: Proves parcials o finals que valoraran els coneixements teòrics i pràctics adquirits.	30%
Assistència, actitud, portar el material: Es valorarà la participació activa, el respecte a les normes i la preparació diària.	10%

- **Repetició de treballs:** En cas que algun treball obtingui una qualificació inferior a 4, l'alumnat tindrà l'oportunitat de repetir-lo un cop, aplicant les correccions indicades pel professorat, per tal de millorar la seva nota.
- **Treballs fora de termini:** Qualsevol treball entregat fora de termini no podrà obtenir una qualificació superior a un 6, sempre que es lliuri en les dues setmanes posteriors al termini. Després d'aquest període, els treballs s'hauran de lliurar durant l'avaluació extraordinària.
- **Condicions per fer mitjana:** Qualsevol treball amb una qualificació inferior a 4 no farà mitjana en el còmput global de la qualificació.

Pèrdua del dret a l'avaluació contínua

L'alumnat perdrà el dret a l'avaluació contínua en els següents casos de faltes d'assistència injustificades:

- 10 dies consecutius d'absència injustificada.

- 20 dies no consecutius d'absència injustificada.

Quan l'alumnat perdi el dret a l'avaluació contínua, serà notificat de manera clara i inequívoca, sense ambigüitats, per part del professorat. A partir d'aquest moment, l'alumnat haurà de seguir els criteris d'avaluació única especificats en aquesta programació.

Avaluació única

Per a l'alumnat que perdi el dret a l'avaluació contínua i sigui avaluat de manera única, la qualificació es dividirà de la següent manera:

Aspectes a avaluar	Ponderació (%)
Treballs i exercicis: L'alumnat haurà de lliurar totes les tasques i projectes del curs al final del període lectiu.	60%
Examen final: Prova escrita sobre tots els continguts del curs, tant teòrics com pràctics.	40%

- **Condicions per fer mitjana:** L'alumnat haurà d'obtenir una qualificació mínima de 4 en cada apartat (treballs i exercicis, examen final) per tal de fer mitjana en el còmput global de la qualificació.
- **Escala d'avaluació:** L'avaluació es farà en una escala de 0 a 10, i només es podrà obtenir la qualificació final si s'assoleixen els criteris mínims esmentats.

7.4. Criteris, procediments i instruments d'avaluació d'alumnes amb el mòdul pendent (extraordinària)

Per a l'alumnat que hagi de ser avaluat en convocatòria extraordinària, la qualificació es dividirà de la següent manera:

Aspectes a avaluar	Ponderació (%)
Treballs i exercicis: L'alumnat haurà de lliurar totes les tasques i projectes del curs al final del període lectiu.	60%
Examen final: Prova escrita sobre tots els continguts del curs, tant teòrics com pràctics.	40%

- **Condicions per fer mitjana:** L'alumnat haurà d'obtenir una qualificació mínima de 4 en cada apartat (treballs i exercicis, examen final) per tal de fer mitjana en el còmput global de la qualificació.
- **Escala d'avaluació:** L'avaluació es farà en una escala de 0 a 10, i només es podrà obtenir la qualificació final si s'assoleixen els criteris mínims esmentats.

7.5. Organització i tipus d'activitat d'aprenentatge

Activitats de treball presencial			60 hores
Modalitat	Tipus d'agrupament	Descripció de la finalitat i metodologia emprada	
Classes teòriques	Grup gran	Exposició de continguts teòrics a través de sessions participatives amb l'ús de materials visuals i multimèdia. Es fomentarà la participació de l'alumnat mitjançant debats i comentaris de textos i imatges.	30 hores
Classes pràctiques	Individual, petits grups	Resolució de casos pràctics, creació de mapes conceptuals, i anàlisi d'imatges. Les activitats es realitzaran tant de manera individual com en petits grups, fomentant el treball cooperatiu i el desenvolupament de projectes.	20 hores
Presentacions orals	Individual o petits grups	L'alumnat presentarà treballs individuals o grupals sobre autors, obres o temes clau de la il·lustració, valorant l'ús correcte de terminologia i l'argumentació crítica.	6 hores
Avaluació	Individual	Prova objectiva d'avaluació, oral i escrita.	4 hores
Activitats de treball no presencial			40 hores
Modalitat	Tipus d'agrupament	Descripció de la finalitat i metodologia emprada	
Resolució de pràctiques individuals autònomes	Individual	Lectura de materials, recerca d'informació, i realització d'activitats autònomes com la comparació d'obres o la creació de mapes conceptuals.	20 hores
Projectes visuals	Individual o grupal	Desenvolupament de projectes pràctics relacionats amb la il·lustració, com la creació de personatges, escenes o altres treballs visuals que apliquin els coneixements adquirits.	15 hores
Preparació de presentacions i treballs escrits	Individual o grupal	Recerca i preparació de presentacions orals o treballs escrits, enfocats a la comprensió i aplicació crítica dels continguts teòrics.	5 hores

8. Altres observacions

Per seguir adequadament les classes i treure el màxim profit del mòdul, es recomana a l'alumnat:

1. **Assistència regular i participació activa:** La participació activa a les classes és clau per entendre i aplicar els conceptes teòrics..
2. **Estudi setmanal i repàs constant dels continguts:** Atès que el mòdul està estructurat de manera seqüencial i progressiva, es recomana fer un estudi i repàs continuat dels temes tractats a classe. Això inclou la revisió de materials visuals, comentaris d'imatges, i els conceptes teòrics treballats.
3. **Ús de materials digitals i recursos multimèdia:** familiaritzar-se amb aquestes plataformes i utilitzar-les de manera activa.
4. **Treball en equip i col·laboració.**
5. **Autogestió del temps per a les tasques no presencials:** Les activitats no presencials, com la realització de projectes visuals, recerca d'informació i preparació de presentacions, requeriran una gestió eficaç del temps. És recomanable establir un pla de treball personal que asseguri la finalització de les tasques dins els terminis establerts.
6. **Consulta de la bibliografia recomanada:** per complementar el que s'ha vist a classe i ampliar coneixements.
7. **Utilització de les tutories:** Les tutories estan disponibles per resoldre dubtes i obtenir assessorament sobre els treballs i projectes. Es recomana sol·licitar tutories quan sigui necessari, per assegurar-se que es comprenen tots els continguts i activitats.